

GEORGE-CRISTINEL ZAHARIA

GEORGE-CRISTINEL ZAHARIA

**DEZVOLTARE DURABILĂ
ȘI DREPTUL MEDIULUI**

SUPORT DE CURS

Editura UNIVERSITARIA

Craiova, 2017

Referenți științifici:

Prof.univ.dr. Ștefan Scurtu

Prof.univ.dr. Pompil Drăghici

Copyright © 2017 Editura Universitaria

Toate drepturile sunt rezervate Editurii Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ZAHARIA, GEORGE-CRISTINEL

Dezvoltare durabilă și dreptul mediului : suport de curs /

George-Cristinel Zaharia. - Craiova : Universitaria, 2017

Conține bibliografie

ISBN 978-606-14-1250-1

ABREVIERI

alin.	- alineatul
art.	- articolul
C.E.D.O.	- Curtea Europeană a Drepturilor Omului
C. civ.	- Codul civil
Ed.	- Editura
etc.	- etcetera
H.G.	- Hotărârea Guvernului
lit.	- litera
mc	- metri cubi
M. Of.	- Monitorul Oficial
nr.	- numărul
O.G.	- Ordonanța Guvernului
O.M.S.	- Organizația Mondială a Sănătății
O.N.U.	- Organizația Națiunilor Unite
O.U.G.	- Ordonanța de urgență a Guvernului
op. cit.	- opera citată
p.	- pagina
par.	paragraful
U.E.	- Uniunea Europeană
urm.	- următoarele
vol.	- volumul

Capitolul I

NOȚIUNI INTRODUCATIVE

Din cele mai vechi timpuri, omul a încercat să modeleze natura, ale cărei legi aspre trebuia să le respecte pentru a supraviețui. În ultimele două secole, s-a făcut însă simțită, prin comportament și concepție, încercarea omului de a domina natura, de a utiliza în folos propriu toate bogățiile naturale, accentuându-se progresiv conflictul dintre procesele ciclice naturale ale ecosferei și cele liniare ale tehnologiilor create și susținute de civilizația umană, ajungându-se la criza ecologică.¹ Apreciem că, pentru început, trebuie lămurite noțiunile de mediu, protecție a mediului, dezvoltare durabilă sau poluare.

1.1. Noțiunea de mediu. Potrivit Dicționarului explicativ al limbii române, prin „mediu” se înțelege natura înconjurătoare, alcătuită din totalitatea factorilor externi în care se află ființele și lucrurile.²

O.U.G. nr. 195/2005, privind protecția mediului, ne oferă o definiție mai tehnică. Astfel, potrivit art. 1 alin. 2 din acest act normativ, „mediul reprezintă ansamblul de condiții și elemente naturale ale Terrei: aerul, apa, solul, subsolul, aspectele caracteristice ale peisajului, toate straturile atmosferice, toate materiile organice și anorganice, precum și ființele vii, sistemele naturale în interacțiune, cuprinzând elementele enumerate anterior, inclusiv unele valori materiale și spirituale, calitatea vieții și condițiile care pot influența bunăstarea și sănătatea omului.”

---

¹ Daniela Marinescu, *Tratat de dreptul mediului*, Ediția a IV-a, revăzută și adăugită, Ed. Universul Juridic, București, 2010, p. 9.

² Dicționarul explicativ al limbii române, Academia Română, Institutul de Lingvistică Iorgu Iordan, Ed. Universul Enciclopedic, București, 1996.

Termenul de mediu a fost folosit începând din sec. al XIX-lea în sens biologic, ca ambianță naturală a viețuitoarelor. Ulterior, în domeniul geografiei este definit ca spațiul locuit și influențat de om. Noțiunea de mediu este caracterizată în literatura juridică drept o noțiune cameleon, deoarece cunoaște numeroase valențe, fiind utilizată și în limbajul comun, având înțelesuri mai mult sau mai puțin diferite. Mediul poate fi văzut ca un ansamblu de factori naturali sau creați prin activități umane, care acționează asupra condițiilor de viață și existență ale omului sau societății. În doctrină și legislație au fost utilizate în același timp, noțiunile de: mediu, mediu înconjurător, mediu ambiant, mediu uman uneori, ca variante ale primei noțiuni, altele exprimând sensuri diferite ale acesteia. Actualmente este folosită denumirea „mediu” și nu aceea de „mediu înconjurător” care este considerată a fi pleonastică.³

1.2. Noțiunea de protecție a mediului. Dezvoltarea societății umane se greșează pe consumul de resurse naturale. Având în vedere că adeseori se ajunge la afectarea factorilor naturali, s-a pus problema protejării mediului.

La nivel global, preocuparea pentru calitatea și protecția mediului înconjurător a fost pusă în discuție în anul 1972, la prima conferință mondială a Națiunilor Unite pe această temă. Dezbaterile s-au concretizat într-o declarație comună și o serie de recomandări adresate țărilor membre ONU. Ulterior, s-a trecut la Programul Națiunilor Unite pentru Mediu și s-au elaborat proiecte având ca obiective majore supravegherea gradului de poluare a oceanului planetar, degradarea solului, defrișarea pădurilor, precum și studii interdisciplinare care au evidențiat riscurile degradării ireversibile a mediului și necesitatea corelării creșterii economice cu protecția mediului înconjurător.⁴

---

³ Sorina Lucreția Drăgan, *Dreptul mediului. Note de curs*, Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” – Facultatea de Drept Cluj-Napoca, lucrare ce poate fi consultată la adresa de URL http://file.ucdc.ro/cursuri/8_2_do2319_Dreptul_mediului_Dragan_Sorina.pdf, verificată ultima dată la 26.02.2017.

⁴ Daniela Marinescu, *op. cit.*, p. 13.

În doctrina mondială s-au conturat mai multe concepții referitoare la protecția mediului. Astfel, conceptul geocentric face din protecția mediului un scop în sine, pământul urmând a fi ocrotit în general, condamându-se orice intervenție a omului. Conceptul biocentric pune în centrul preocupărilor ecologice ale omului toate celelalte forme de viață, omul trebuind să se abțină de la intervenția în viața speciilor, altfel decât prin protecție. Concepția antropocentrică subsumează totul nevoilor crescânde ale omului, care este privit ca având dreptul să facă ce dorește și să încalce chiar în numele intreselor sale, legile naturii.⁵

Protecția mediului reprezintă ansamblul reglementărilor, măsurilor și acțiunilor care au ca scop menținerea, protejarea și îmbunătățirea condițiilor naturale de mediu, ca și reducerea sau eliminarea, acolo unde este posibil, a poluării mediului și a surselor de poluare.

1.3. Conceptul de dezvoltare durabilă. Încă de la început, O.U.G. nr. 195/2005 menționează că obiectul acesteia îl constituie un ansamblu de reglementări juridice privind protecția mediului, obiectiv de interes public major, pe baza principiilor și elementelor strategice care conduc la dezvoltarea durabilă.⁶

Cea mai cunoscută definiție a dezvoltării durabile este, cu siguranță, cea dată de Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare (WCED) în raportul „Viitorul nostru comun”, cunoscut și sub numele de Raportul Brundtland: „dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile necesități”. Această definiție a dezvoltării durabile a fost preluată și de legiuitorul român, în cuprinsul O.U.G. nr. 195/2005.⁷

---

⁵ *idem.*

⁶ A se vedea art. 1 alin. 1 din O.U.G. nr. 195/2005.

⁷ A se vedea art. 2 pct. 23 din O.U.G. nr. 195/2005.

Dezvoltarea durabilă urmărește și încearcă să găsească un cadru teoretic stabil pentru luarea deciziilor în orice situație în care se regăsește un raport de tipul om - mediu, fie că e vorba de mediul înconjurător, mediul economic sau mediul social. Deși, inițial, dezvoltarea durabilă s-a vrut a fi o soluție la criza ecologică determinată de intensa exploatare industrială a resurselor și degradarea continuă a mediului, urmărind în primul rând prezervarea calității mediului înconjurător, în prezent, conceptul s-a extins asupra calității vieții, în complexitatea sa, și sub aspect economic și social.

Sub aspect istoric, după adoptarea în anul 1987 a raportului „Viitorul nostru comun”, în iunie 1992 s-a desfășurat la Rio de Janeiro prima Conferință a Organizației Națiunilor Unite pentru Mediu și Dezvoltare (UNCED), în cadrul căreia s-a adoptat o agendă privind mediul și dezvoltarea în secolul XXI: „Agenda 21: un program de acțiune pentru dezvoltarea durabilă”, conținând Declarația de la Rio privind mediul. Pentru prima dată, stilul de viață al civilizației actuale a fost abordat de Principiul 8 din Declarația de la Rio. Șefii de state au recunoscut în mod explicit și în număr ridicat necesitatea de a modifica urgent și în profunzime tiparele de consum și de producție. Agenda 21 a declarat, de asemenea, că dezvoltarea durabilă este delimitată de integrarea pilonilor economic, social și de mediu. În anul 1993, UNCED a creat Comisia pentru dezvoltare durabilă (CSD), care să monitorizeze punerea în aplicare a Agendei 21.

În 2002, la zece ani după Declarația de Rio, a fost convocată o conferință de monitorizare la Johannesburg, intitulată „Reuniunea mondială la nivel înalt privind dezvoltarea durabilă (WSSD)”, în vederea reînnoirii angajamentului față de dezvoltarea durabilă. Conferința a adoptat Planul de implementare de la Johannesburg și a însărcinat mai departe Comisia pentru dezvoltare durabilă cu monitorizarea punerii în aplicare a dezvoltării durabile.